

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

газета політична, економічна і літературна

Умови передплати: З приставкою і пересилкою: на рік. 4 карб., за 1/2 року 2 карб., на 3 місяці. 1 карб., на 1 міс. 50 коп.
За кордон: На рік. 9 карб. На пів року 4 карб. 50 коп.

За зміну адреси 30 коп.

Передплату приймають:

1) у Київі, в конторі редакції "Громадської Думки" (Михайлівська ул., ч. 10 (щодні в 10 до 5 годин дня), 2) в книгарні журналу "Київська Старина" (Безаківська ул., ч. 14)

Передплата можна тільки з 1го дня кожного місяця

ВИХОДИТЬ щодня, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ

— Рік перший. —

Од редакції: Читаючи нашу газету, треба вимовляти
— як є, и — як є.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінювати статті; більші статті, до друку негодиці, переховуються в редакції 3 місяці і висилаються авторам із комптою, а дрібні замітки й донеси оправу знищуються.

Умови друкування оповісток: За рядок попереду тексту, або за його місце платиться: за перший раз 40 коп., за другий 20 коп.

За рядок після тексту за перший раз 20 коп. за другий 10 к. Хто шукає заробітку, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз

Телефон № 1458.

Головна контора Громадської Думки просить не спізнюватись з передплатою на друге півріччя.

Приймається передплата на політичну, економічну і літературну газету

"ГРОМАДСЬКА ДУМКА"

і літературно-науковий місячник

"НОВА ГРОМАДА".

Передплачувати і купувати на роздріб ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ і НОВУ ГРОМАДУ, окрім контори (Михайлівська, 10), можна ще по сих місцях:
у Київі, в книгарні "Київська Старина", Безаківська ул., ч. 14.
у Лубнях у Миколи Кохановського.
у Ніжині в книгарні п-н Чекмарівової.
в Одесі у Василя Коровиченка, Ніжинська ул., ч. 52, пом. 23.
у Львові (Галичина) в книгарні Наукового товариства ім. Шевченка, 1. Театральна, ч. 1

З 1-го ТРАВНЯ

упорядковано

приставку газети "ГРОМАДСЬКА ДУМКА"
НАДАЧІ.

Боярка, Дарниця, Пуща-Водиця, Святошино, Китаїв і Мотовилівка. Числа "ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ" будуть приставлятись передплатникам на всі оці дачі

власними рознощиками.

Просимо передплатників, коли вони міняють адресу або повноважується передплату, прислати друковану адресу або показувати номер бандеролі і поштову станцію, куди шлететься газета. Головна контора.

У ЛУБНЯХ

приймається передплата, оповістки і продається на роздріб газета "ГРОМАДСЬКА ДУМКА" та місячник Нова Громада у Василя Коровиченка Ніжинська вул., № 52, кв. 23.

У ОДЕСІ

приймається передплата, оповістки і продається на роздріб газета "ГРОМАДСЬКА ДУМКА" та місячник Нова Громада у Василя Коровиченка Ніжинська вул., № 52, кв. 23.

Друкується і 1-го Липня вийде щомісячник для селян

ХАТА

з відділами політичним, рільнично-господарським і лікарським.

Ціна на 1/2 року (6 книжок) 90 коп.

Передплату адресувати: М. ЕДИНЦІ Бесар. губ. Д-р Немоловському.

Редактор-видавець Д-р Немоловський.

Добре люді!

Поможіть чим можете, або дайте яку-небудь подяку молодому християнському: добре пише, знає контрактне діло. Остався без жадних засобів до життя. Адреса в редакції: для Павла С.

Продаеться в самому центрі г. Радомишля біля р. Тетереву, садибаколо 1000 кв. саж. годиться для фабрики, заводу. Розпитатись можна у Києві по Трохсвятительській вул. № 14, друкарня Т-ва Н. А. Гирича.

Київ, 14-го червня, 1906 року.

Европа I Завзята боротьба кабін російськими нету Горемікіна з Дурдовою. мою, нелюдські карти на смърт, погроми, аграрні розрухи і неспокій у війську—все це спричинилось до того, що становище російського уряду в очах заграничної буржуазії знов західилось. Погром в Білостоці ще по-більшій цей настрий закордонних пануючих класів.

Про народні верстви в чужоземних країнах нема що й казати. Ми вже не раз писали, що всі вони, особливо зорганізовані робітники, на боці російського визвольного руху. Але капіталісти великі і малі, всі взагалі чужоземна буржуазія не так дивиться на ці справи. І властиво було цілком байдуже, який лад встановиться в Россії, як би не позичили російському уряду.

Завзята боротьба кабін російськими нету Горемікіна з Дурдовою. мою, нелюдські карти на смърт, погроми, аграрні розрухи і неспокій у війську—все це спричинилось до того, що становище російського уряду в очах заграничної буржуазії знов західилось. Погром в Білостоці ще по-

більшій цей настрий закордонних пануючих класів.

Про народні верстви в чужоземних країнах нема що й казати. Ми вже не раз писали, що всі вони, особливо зорганізовані робітники, на боці російського визвольного руху. Але капіталісти великі і малі, всі взагалі чужоземна буржуазія не так дивиться на ці справи.

І властиво було цілком байдуже, який лад встановиться в Россії, як би не позичили російському уряду.

Завзята боротьба кабін російськими нету Горемікіна з Дурдовою. мою, нелюдські карти на смърт, погроми, аграрні розрухи і неспокій у війську—все це спричинилось до того, що становище російського уряду в очах заграничної буржуазії знов західилось. Погром в Білостоці ще по-

більшій цей настрий закордонних пануючих класів.

Про народні верстви в чужоземних країнах нема що й казати. Ми вже не раз писали, що всі вони, особливо зорганізовані робітники, на боці російського визвольного руху. Але капіталісти великі і малі, всі взагалі чужоземна буржуазія не так дивиться на ці справи.

І властиво було цілком байдуже, який лад встановиться в Россії, як би не позичили російському уряду.

Завзята боротьба кабін російськими нету Горемікіна з Дурдовою. мою, нелюдські карти на смърт, погроми, аграрні розрухи і неспокій у війську—все це спричинилось до того, що становище російського уряду в очах заграничної буржуазії знов західилось. Погром в Білостоці ще по-

більшій цей настрий закордонних пануючих класів.

Про народні верстви в чужоземних країнах нема що й казати. Ми вже не раз писали, що всі вони, особливо зорганізовані робітники, на боці російського визвольного руху. Але капіталісти великі і малі, всі взагалі чужоземна буржуазія не так дивиться на ці справи.

І властиво було цілком байдуже, який лад встановиться в Россії, як би не позичили російському уряду.

Завзята боротьба кабін російськими нету Горемікіна з Дурдовою. мою, нелюдські карти на смърт, погроми, аграрні розрухи і неспокій у війську—все це спричинилось до того, що становище російського уряду в очах заграничної буржуазії знов західилось. Погром в Білостоці ще по-

більшій цей настрий закордонних пануючих класів.

Про народні верстви в чужоземних країнах нема що й казати. Ми вже не раз писали, що всі вони, особливо зорганізовані робітники, на боці російського визвольного руху. Але капіталісти великі і малі, всі взагалі чужоземна буржуазія не так дивиться на ці справи.

І властиво було цілком байдуже, який лад встановиться в Россії, як би не позичили російському уряду.

Завзята боротьба кабін російськими нету Горемікіна з Дурдовою. мою, нелюдські карти на смърт, погроми, аграрні розрухи і неспокій у війську—все це спричинилось до того, що становище російського уряду в очах заграничної буржуазії знов західилось. Погром в Білостоці ще по-

більшій цей настрий закордонних пануючих класів.

Про народні верстви в чужоземних країнах нема що й казати. Ми вже не раз писали, що всі вони, особливо зорганізовані робітники, на боці російського визвольного руху. Але капіталісти великі і малі, всі взагалі чужоземна буржуазія не так дивиться на ці справи.

І властиво було цілком байдуже, який лад встановиться в Россії, як би не позичили російському уряду.

Завзята боротьба кабін російськими нету Горемікіна з Дурдовою. мою, нелюдські карти на смърт, погроми, аграрні розрухи і неспокій у війську—все це спричинилось до того, що становище російського уряду в очах заграничної буржуазії знов західилось. Погром в Білостоці ще по-

більшій цей настрий закордонних пануючих класів.

Про народні верстви в чужоземних країнах нема що й казати. Ми вже не раз писали, що всі вони, особливо зорганізовані робітники, на боці російського визвольного руху. Але капіталісти великі і малі, всі взагалі чужоземна буржуазія не так дивиться на ці справи.

І властиво було цілком байдуже, який лад встановиться в Россії, як би не позичили російському уряду.

Завзята боротьба кабін російськими нету Горемікіна з Дурдовою. мою, нелюдські карти на смърт, погроми, аграрні розрухи і неспокій у війську—все це спричинилось до того, що становище російського уряду в очах заграничної буржуазії знов західилось. Погром в Білостоці ще по-

більшій цей настрий закордонних пануючих класів.

Про народні верстви в чужоземних країнах нема що й казати. Ми вже не раз писали, що всі вони, особливо зорганізовані робітники, на боці російського визвольного руху. Але капіталісти великі і малі, всі взагалі чужоземна буржуазія не так дивиться на ці справи.

І властиво було цілком байдуже, який лад встановиться в Россії, як би не позичили російському уряду.

Завзята боротьба кабін російськими нету Горемікіна з Дурдовою. мою, нелюдські карти на смърт, погроми, аграрні розрухи і неспокій у війську—все це спричинилось до того, що становище російського уряду в очах заграничної буржуазії знов західилось. Погром в Білостоці ще по-

більшій цей настрий закордонних пануючих класів.

Про народні верстви в чужоземних країнах нема що й казати. Ми вже не раз писали, що всі вони, особливо зорганізовані робітники, на боці російського визвольного руху. Але капіталісти великі і малі, всі взагалі чужоземна буржуазія не так дивиться на ці справи.

І властиво було цілком байдуже, який лад встановиться в Россії, як би не позичили російському уряду.

Завзята боротьба кабін російськими нету Горемікіна з Дурдовою. мою, нелюдські карти на смърт, погроми, аграрні розрухи і неспокій у війську—все це спричинилось до того, що становище російського уряду в очах заграничної буржуазії знов західилось. Погром в Білостоці ще по-

більшій цей настрий закордонних пануючих класів.

Про народні верстви в чужоземних країнах нема що й казати.

ністра внутрішніх справ, довела урядові, до чого йде теперішній лад і що то може бути, поки влада держатимуть в своїх руках люде, що, «виховані як вахмістри та голови», а мають вони душі погромщиків» — так сказав князь Урусов.

І не проти Століпіна закидали оратори, не до нього сказали різні слова, що може бути і не зовсім до місця, неного одставки, хотіла Дума. Вона вимагала одставки всього міністерства, а на його місце що стало міністерство, яке буде одвідати перед народними заступниками, які б на вимаганням скасувати смертну кару не відповідало розстрілом 8 душ в Ризі, а на запитання про погром 1 мая в Вологоді—погромом 2 юня в Білостоці.

Державна Дума.

— **Засідання 12 червня.** Засідання однією знову в 3 год. 55 хв. Голова Муромець повідомляє, що міністр внутрішніх справ хоче дати пояснення в справі запомоги голодним. Міністр Століпін починає з того, що говорить, що і в цім році доведеться боротися з голодом, що міністерство не може задоволити цілком голодних бо має тільки 300 тисяч рублів. Міністр запевняє, що ті люди, які грабували поміщицькі економії не були позбавлені запомоги, коли вони грабували, а також, що адміністрація не чинила нібі-то перешкод тим людям, які хотіли допомагати голодним. Промову Століпіна Дума вислухала спокійно.

Коли міністр скінчив свої пояснення, почали промовляти посли.

Посол **Долженков** (з Курщини) поєде докази того, як правительство не вважало на підгоду голодних і раз у раз робило перешкоди тим людям, котрі хотіли стати до помочі голодниму люду.

Посол **Васильєв** (з Казанщини) говорить, що столові, споруженні для голодних, адміністрація закривала, коли у неї було тільки підозріння в тому, що впорядчики столових не благонадежні люди.

Посол **жн. Львов** рівняє теперішні часи до голодного року 1891, коли земство дуже добре працювало, до помагаючи голодним, але ж правительство добавило в тому небезпеку для себе. Та правительство тоді мало повну силу, а тепер ніхто не доймає йому віри. Треба, щоб сама Дума Державна взялася допомагати голодним, тільки комісія обірана Думою зможе врятувати населення од голоду та по літнього безладу.

Посол **Аладін** виголошує дуже різку промову, він подає силу прикладів, як правительство поводиться з тими людьми, що допомагають голодним. Він звертається до міністрів і говорить, що руський народ поробили старцями ніхто, як міністри (Гучні оплески, вигуки „геть“ до міністрів). Далі промовець росказує, як Гурко подавав до продовольственного комітету пропозицію про те, щоб не давати поміщицьким, а коли комітет не зголосив на це, то Гурко звернувся тоді до

Дурново і цей наказав губернаторм, щоб вони не допомагали таким селянам. А Гурка тепер назначено завідувати усією продовольственою справою. (Вигуки з лівого боку: геть Гурка! вон Гурка! Гурко, розсівши у міністерській ложі, шути очі і всміхається). Промовець говорить далі: Століпін каже неправду, я доведу, що міністерство виривало з рук хліб у дітей та жінок аграрників (у тих, що прийшли участь в земельних розрізах). Так було, наприклад, у Симбірщині. (Вигуки по других губерніях ще гірше! УРГ.). Міністри не бачуть, що робить одставки під нос м. Хай же вони хочуть масти чести та не приходять сюди з своїми заявами. Вони не спішаться скасувати побільшою охороною. А чи знаєте через віщо вони так поспішилися, коли забалакали про допомогу голодним? Через те поспішилися вони, що на це діло прізначатиметься багато мілійонів гривень, а три четверті з них піде до кишени. (Гучні вигуки: славно!) Грабувати російський народ міністри ніколи не спізнюювалися. Дума повинна справу до взяття до своїх рук, вони поки що не закалкні у неї. Дума повинна послати на місця послів своїх і звернутися до земств та до товариства. Едине, чого ми будемо дамагати тисячі міністрів—заважати домагатися, не вважаючи на ваші штаки та кулемети,—а не прохати, що є засоби на поміч голодним було передано Думі. Що до міністрів, то їм одні відповіді: коли зрештою, вистачить у вас чести, щоб піти геть!.. (Вигуки: геть! одставка! зараз! в одну мить!)

Посол **Родичев**. Ма не певні в тому, що гроші народні підуть на діло, коли допомагати голодним будуть міністри. Нам кажуть, що столові закривали через те, що заправляли ними небла гонадежні люде. Але ж хіба є на світі такий зак і, що боронив-би наїзду клям переступникам пекти хліб та годувати голодних?! (Оплески). З часів Геремікіна встановлено якісні концепції, що дають право роздавати хліб! Лікарім забороняють лічити! Який та-кій є військовий стан, що давав би губернаторові право робити це? Де той закон, що про це було написано? (Оплески). Країна буде голодувати аж доти, доки будуть торочити нам про благонадежність, доки правительство надає слову „порядок“ розуміння сівалі для чинів всяких рівнів. Справді ж це не порядок, а руйнування цілої країни...

Росія буде голодувати доти, доки буде розрізано серед адміністрації. доки не щезне військовий стан та побільшана охораона». (Вітання в центрі та на лівих лавах).

Століпін прохаха Муромцева дати йому слово. Гучні вигуки! годі!

Однак Століпін віходить на трибуну й каже, що він хоче зробити невеличке спростування. Він каже, між іншим, що міністерство хоче привабити

до помочі голодним місцеві громадянські сили. Що до нарікань на урядове поводження в цім році, то треба не забувати, які часи ми пережили: погром, розрухи (На крайній лівій шум збільшується).

Століпін говорить голосніше, звертаючись до лівів:—На обмову та погрози я не буду відповідати (Вигуки по палаті збільшуються). Поястає незвичайний шум. Чутно окремі вигуки: „геть!“ „Буде!“ „Погромщик!“ „Біло сток!“ і так далі).

Століпін намагається перекричати, почевонівші: Я представник законної виконавчої влади. На обмову відповідати не буду.

Муромцев намагається завести порядок. Вигуки: Він образив палату, геть погромщик!

В супроводі шуму Століпін сходить з трибуни й сідає в ложу.

Набоков пропонує формулу перехода до чергових справ; з приводу формулі повстає багато суперечок. Набоков, погодившись з Алад'їчим, пропонує відреагувати таку формулу: „Дума, визнає, що справу допомоги голодним гальмує адміністрація, которая керується політичною благонадежністю допомагачів, що ця справа буде гальмувати нею й на далі, поки зостається теперішнє міністерство. Дума, визнаючи конче п-тріб им організувати допомогу при участі громадянства і дручаючи комісії виробити такий план допомоги, що гроші могли контролювати Дума Державна, — переходе до чергових справ.

Деякі посли пропонують поправки. Пос. Галещук ст-їть на тому, що засоби було передано Думі, бо міністерство поверне ті мілійони на нагайки для голодних. Промовець пропонує зробити поправку, що засоби ні в якому разі не можуть бути в руках міністерства, котрого позбавлено довіри.

Пос. Гірдек хоче, щоб було поділено питання на дві частини: на продовольствену і на добродійну.

Пос. Жилкин подає таку поправку: „міністерство не підівдовіальнє перед народними представниками“ і говорить, що треба більш різко висловитись. „Нам, каже посол Жилкин, — кинуто слово „обмова“. Чи знає міністр, що ображаючи нас, він образив у весь народ!“ (Вигуки лівів: „геть“). Ми повинні раз-у-раз зазначати, що ніякі роботи з дим міністерством не можливі.

Поправку Жилкина прийнято великою більшістю голосів. Решту поправок відмінено.

Шалата переходить до запитанів. Століпін та Гурко підводяться, щоб іти. У слід йм кричать: „вон“. (І. А-во та К. З.).

З російського життя.

— **Воля друку.** З того часу, як були видані часові правила про волю друку, себ-то за пів року, в самій тільки

кама.

— Відкіль ці люди? — пошеники пишуть в сусіду.

Він також пошеники починає вказувати.

— Ого, рахуючи від самовару, під під вісім з пермської губ-рнї, ото чотири з воронізької, біла вас з другого боку — херсонської, від самовару з другого боку — тамбовської, та два — московської, мабуть чоловіків з чотири-городненської, чоловіків кілько — польської, а решти що й сам не знаю

На послугах у вас метушиться вже аж три душі. З усіх боків ви тільки чуете.

— Будьте ласкав! Ще на пів ста-капчик! Візьміть ще оції будочки, по-купітьте оції з маслечком, хто хоче ще лимонки.

— Панове, — здіймає голос господар, — хто чого хоче — кажіть, а я вже й з під землі викопаю. Я не постою ні перед якими видатками, аби вам додогодити.

— Панове, дякуйте господареві за ласку і кажут, що більш нічого не треба. Розмова потроху робиться за-галильно. Тема звичайна: Державна Дума. Як вона розв'яже питання земельне, питання за політичні права...

Хтось торкнувся до питання рівноправності євреїв. Господар аж підстрибнув на стільчиці.

— Панове депутати Державної Думи! — скрикнув він, — крій вас Боге-диха жidам права! Вони за рік знищать святу нашу православну віру, всі гарні заповіти нашої святої ста-ровини! Вони загарбають у свої жівівські руки всі землі, виєс добруджівські.

Вертається з першої години дня. Ще на вулиці швейцар вітає вас гарною звісткою, що всі „господи“ депутати Государственої Думи садовляться за стіл обидти.

Незабаром сіли за стіл і ви. Ви постегаетесь, що кілько душ є люді нових, а де кого з тих, що були раніше за столом, — нема. Вони ще не вернулись з городу.

Іван Васильович вже тут. Він гриє на прислужників, що не гаражади то відомості „господи“ депутатів у Державну Думу, що може на обід якася

страва комусь буде не до вподоби, то щоб казали йому, а може хтось люді також люді як і він, але слова

Москви центральним цензурним комітетом, було зроблено 257 постованих про відміну під судом. Проти газети „Современник“ було піднято 12 справ, з котрих шість прокуратура перенесила; проти газети „Путь“ — 8 справ, з котрих 4 зупинено. Проти „Руських Відомостей“ не було піднято ні одної справи.

(Р.).

Монархисти готуються. Монархична партія здається готуються до „надзвичайних подій“. Відбуваються потайні збори; збираються гроші; всіленно набираються нових членів, що „співчутують“ справи вирятування істинного ладу. Разом з тим укладаються списки особ „шкідливих для істинного ладу“ держави. По провінції розехнувається агенти за-для широкій агітації й розмов з селянами по селах та хуторах.

(Н. Ж.).

Кара на „Московські Відомості“ за чорносотенську пропаганду. Московська газета „Путь“ дісталася звістку, що судовий слідник Петров почав випускати нову газету для народу „Ілья Муромець“. Але здається із цією газетою йому не дуже пощастило, бо, як переказує „Кіевська Заря“, його вислано з Москви.

„Реакціонери організуються“. В Росії-на-Дону окружний ростовський предводитель дворянства Бунаков розіслав до всіх земельних власників відзову, в якій пояснює, що Державна Дума своїми промовами та постановами викликала в ростовському окрузі земельні розріхи. Бунаков, вважаючи на такий шкодливий вилів Державної Думи, закликає власників зеленитися для боротьби за землю, для оборони прав власності і для протесту против діяльності Державної Думи.

(Р. Сл.).

Неврохай в пензенській губернії. Член загально-земської організації для помочі голодним гр. Толстой повідомляє, що в пензенській губернії немає пікії надії на врожай; серед селян, що витримали невідомого року, п'яне велика нужда. Треба зараз же і рішуче допомогти, іншаки буде страшна біда.

(Р.).

Як відгукнувся погом у Білостоці за кордоном. В Петербурзі 6 іюня дістали з двох джерел звістку, що міністр Стишинський прагне та-перевідбілені проект земельної реформи, який в швидкому часі й подасть на розгляд Державної Думи. Після того він вийде в одставку.

Справа соціаліст-революціонерів. 9 іюня в петербурзькій судовій палаті розглядалася справа А. П. Ширкової, яка обвинувачувалася в належ-

Різкий зворот в фінансових сферах особливо підкреслюється, бо там зовсім втрачено довірія до російського уряду, а з вим значить втрачена й надія дістати грошей; хто ж даст, коли нема віри в те, що в країні швидко настане спокій. (Б. В.).

Як город думає боротися з страйком пекарів. В Петербурзі немає хліба. Всі пекарі

ності до партії соціалістів-революціонерів і розчовсюдженю видань цієї партії. 24 листопада минулого року на кватері Ширкової зробили трус і знайшли 500 прямірників протиурядової літератури. Ширкова призналася, що вона належить до тієї партії, але дещо давати показання одмовилася. Палата присудила їй на 10 місяців у тюрмі. (Н. Ж.).

— В Петергофі. Партія лівих взяла гору. Розгніти Думу принаймі в близькій будучині не збираються. Цього побоявся навіть Трешев. «Думи можна було не скликати зовсім, але розгнити її тепер було б божевільно», — ось який погляд висловив цей генерал на нараді.

Значинка. В тієї знову підімається; він зміг гарво валинути на германських банкірів. На його знову починають вказувати, як на чоловіка, єдиного здатного виправтувати уряд.

«Праві», після невдачної поїздки великого князя Миколая Миколаєвича в Петергоф в спрів роз'їхали на Думу, висловили побідоносцева. Але їй він балакав зовсім не те, чого хотілося б їм. Побідоносцеву доручено написати якесь акт величезної державної важливості, — ось який погляд висловив цей генерал на нараді.

Нове міністерство доручено буде скласти комусь із бюрократів. Воно буде набрати з членів Думи і по-за Думою, але не з членів партії народної свободи. Міністри Бірльов і Редігер бажають лишитися на своїх місцях. (Н. Ж.).

3 українського життя.

— Телеграми в Державну Думу: «Ми робітники їх селян с. Райгород, числом 1 000 душ, вдаємося через наших послів Виркового і Нестеренка до групи праці з такими вимаганнями: щоб зараз же скасовано кару на смерть, дано повну амністію всім політичним в'язням без винятку; щоб зараз же скасовано всіх військовий стан, побільшому і надзвичайну охорону; щоб зараз же скликано Установчу Раду на основі всесвітнього, рівного, простого і таємного голосування, щоб буде воля зборів, слова, друку, спілку, змов (стачек); щоб заведено всесвітньодійний робочий день; щоб усі землі кабінетські, узільні, манастирські, церковні і землі приватних власників зараз же передано місцевим обласним інститутам, що мають самоврядування».

Товариши, до останньої краплі крові стійте за народні вимагання, бо тільки в такому разі можете ви сподіватися, що ввесь народ вас піддергатиме. Без землі і волі додому не вертайтеся».

В роменському повіті, в селі Пропці, торік в жовтні селяни громили експресі; але тепер їх погляди одмінної і вони послали послові Дяченкові таку телеграму: «Заявіть Думі, що ми ціком спочуваемо П праці для добра

— І от, коли ви, панове депутати, бажаєте своєму рідному краєві не страждання кінця, а справжнього щастя — ви повинні голосно заявити у Думі, що прощення політичним в'язням не повинно давати ні в якому разі, що прощення це потягне за собою неминучу погибелю нашої держави, що прощення це буде щира запомога хадам у їх пекельних замірах! Не дати звірам волі, ї решта! Хай краще невеличка купка людей згине по тюремах, а ніж мусить гинути вся наша свата держава! — Русь!..

Промова ця зробила на слухачів дуже велике враження. Ви постепінно згадаєте, що ті самі люди, які з початку відмінної — треба випустити, бо за нас постраждали, вже озиваються іншими речами.

— Так ось яке воно прощення? Цур же їм, тим в'язням, хай собі сидять, спокійно буде...

— Зарах стануть у спілку з жителями й... почнуть...

— Справді хай краще купка люду загине, а ніж всім гинути...

Іван Васильович вважливо прислушався до цих розмов. По його не гарній лиці розливався усміє задоволення.

— От, панове депутати, з великою радістю я, руський чоловік, побачив, що й ви всі такі ж руські, як і я. Даю вам! Ви ємо ж ще!

Брачать чарки, булькає горілка...

П'ють і закусують...

Розмова тягнеться й далі в тому ж напрямі...

Нарешті ви разом з іншими встаете з-за столу, але прислужники зараз же просить вас знову садовитись, бо зараз даватимуть чай.

Знову куїи блок, масло, лимони...

Розмова про жидів, про амністію, про революцію...

— Панове депутати, нарешті я тільки довідавсь, що ви є самі найкращі люде. Але знаючи, що руські люде дуже шанують лазню, я упорядкував за-для своїх дорогих квартирантів ванну. Хто хоче обмінись, — ванна завше до ваших послуг!..

— Ой та їй чоловік же гарний Іва

— ...ється, що ви йдете не по шумливих

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...

— ...</p

до 10 іюня сидів у бердичівській тюрмі. Тепер його вищущено, але на службу не приймають, а до того ще позивають.

→ **Добре діло.** Кіївська римсько-католицька громада відправила у понеділок в літню колонію у Ржищеві 40 душ кволих і хворих дітей найбідніших киян.

Загалом з початку весни одіправлено на поправку в літні колонії 178 душ дітей.

Телеграми.

(Від власних кореспондентів).

ПЕТЕРБУРГ, 13 червня. Козачі послані запитують військового міністра, через віщо не пускають до дому козаків другої та третьої черги, котрих прикладано протизаконно. Більшість козацьких послів прохання запитання це запитання, щоб зробити людям полежкість; меншість каже, що демобілізація належить до царської влади, козаки виконують тільки присягу. Священик Афанасієв говорить, що патріотизм купці людей довів країну до Цусими, а також агнібив ко-затво. Він робить заяву від імені війська, що воно хоче йти у згоді до оновлення Россії і прохання не обвинувачувати козаків у проти-народних злочинствах, на які посилає їх правительство. Аладін говорить, що ніхто є не обвинувачує козаків, навпаки, усі хочуть, щоб славетний прапор козацтва заставався не заплямованим народною кров'ю; протестують тільки проти поліцейських обов'язків, що накидають на козаків.

В Думі є звістка, що у Кирасирському полку викрито змову (заговор) між офіцерами проти Думи; робляться досліди.

Посли Шольп, Шемет та Френкель одібрали телеграми з Умані, Винниці, Лубені та з Херсону про те, що там готують погроми. Благодарють помочи. Посли удалися до міністерства внутрішніх справ вимагати, щоб він видав губернаторам офіційного циркуляра.

Козаки зріклись мобілізуватися до поліцейської служби.

С. П. Т. А. Державна Дума.

13 іюня. Засідання почалося в 25 хвилин на 12-у. Головою засідання назначено князя Долгорукова. Читають спровадження відділів про вибори. Справа відавцев першого відділу Набоков читає, як робились вибори від руських і виходців у тургайській області і тобольській губернії. Дума затвержує відповідь на 128 статті.

ПЕТЕРБУРГ, 12 іюня. Судові палати передано діло редактора "Народного Вістника" посла Корнильєва, якого позивають по 128 статті.

Головне правлення по справах друку прохано зловживати редакторів газет "Наша Жизнь" Диксона, "Двадцятий Вік" Долгова і журнала "Ясна Поляна" Максимова.

МОСКВА, 12 іюня. На основі надзвичайної охорони градоначальник відав під військовий суд грабіжника, що вкупі із своїми товарищами узброєний напав на булощю Олексієва.

Страйк шевців ще не скінчився, хазай ладні вменшити робочий день і побільшити на 10—15 проц. жалування.

Вчора відбувалися районні збори конституційної партії, на яких постановлено висловити свою обурення на блощості події. Мілюков прочитав спровадження про Державну Думу і тактику і називав діяльність лівій партії страшенно нездороюю демагогією.

ПЕТЕРБУРГ, 12 іюня. Судова палата відмовилась визвати свідками по ділу петербурзької ради робітничих депутатів Вітте і адмірала Бірлюкова.

На сьогоднішньому засіданні парламентських відповідників комісії народної свободи, які виробляють проект реформи краєвої городської земської самоуправи, постановлено поки що не замінити питання про дрібну земську одиницю; що ж до прав земців, то постановлено поки що змінити тільки систему виборів і змінити адміністративну опіку.

Сьогодні були перші збори "примирительної" комісії булощюків. Хазай пропонували робити по 11 годин на день; робітники згоджувались на се тільки з тою умовою, щоб спочинати дві години в день. Справи поки що так і не рішили.

ВАРШАВА, 12 іюня. На Королевській вулиці вбито двох і ранено одного чоловіка; кажуть, що то шиги. Надійшовший патруль стріляв. Ранено на смерть нічного сторожа. Позбігались робітники. Патруль вистрілив і ранив чоловіка й жінку.

ПЕТЕРБУРГ, 13 іюня. На загальніх передсоборних зборах постановлено, що церквою має правити собор; скликаніться собори не регулярно, а коли треба буде. Кандидати в патріархи назначатимуть паракіїне, синод і архіреї, а затверджуватиме Цар.

Застрайкували шкіперів й машинисти товариства легкого пароходства; по всіх лініях перестали ходити пароходи.

Застрайкувало коло 5000 душ біндюжників; вимоги—економічні.

ТЕМІР-ХАН-ШУРА, 12 іюня. 9 іюня зайшла битва між киргизами і козаками. Четверо киргизів ранено, один з них умер. Битва зайшла через те, що козаки забрали за степи киргизьку худобу. Киргизи зграбували одну крамницю на ярмарку.

ПОС. СЕФЕР заперечує Попову її пояснені ці чутки там, що коли Попов заслав листи додому, то взвив Думу Державну "жидівською".

Голова спілки промовця, говорючи, що такі суперечки до добра не доведуть.

ПОС. ГАМАРТЕЛІ, заперечуючи Федоровському, поясняє, що він хотів ска-

зати тільки, що військо, не втрачаючись до політів і не допомагаючи візвольному рухові, не повинно допомагати його ворогам.

ПОС. СЕФЕР знову прохання слова в особистій справі, але потім після пояснення голови зіркається.

Запитання принято одноголосно. Пропозиція Гамартелі що до запитання про циркуляр міністра внутрішніх справ про арешт часописів передано в комісію. Запитання про селянську спілку однаково до четверга. Приняті запитання про протизаконне арештування Фридлянда та інженера Каца. Передано у комісію запитання про безчинства козаків.

13 червня. В 30-ті хвилини на 3-ті засідання перервано. Роспочинається засідання наполовину в 3 год. 30 хв. Головою Долгоруков. Подають ще запитання. Запитання про пожежі у Чернігівщині, які робив жандарський генерал Рудов, викликало незвичайне звіршення.

ПОС. МУХАНОВ подав докази про ці події.

Промовляли барон Роп, Кузьмин-Караваєв, Массоніус. Запитання визнано нігальним. Визнано також на-гальним запитання про протизаконне ув'язнення з власті приставів у Петербурзьких тюрях багатьох людей.

Родичев та Винавер говорять, що міністерство перешкоджало мирівим суддям довідуватися, чи по закону ув'язнені, хоч судді мають на це право.

Далі Дума розглядає доклад комісії з приводу запитання про козаків. Докладчик доводить, що козаків прикладано на поліцейську службу протизаконно.

ПОС. АРАКАНЦЕВ в докладній промові говорить, що правительство разу раз націло у козаків людські по-чуття, породило у них присиртство до великоросів та українців, але ж зараз козаки прогнулися і теж хочуть зазнати волі; кидати на них гразьюю не можна; слід пам'ятати, що вони так само нещасні, як і салдати, що під орудою Міна та Сиверса розвстрілювали свій народ.

ПЕТЕРБУРГ, 12 іюня. Судова палата розібрала діло про розрухи в економії Орлова-Давидова. 21 душу з обвинувачених оправдано, 4-х присуджено в тюрму.

ПОС. ТУЛАДА, 13 іюня. В тульському, ефремовському і епіфанському повіті в економіях "знямають" (забороняють робити) служащих і робітників. Товна людей, що рубали ліс в поміщиці Талдикіної, напала на стражників, що хотіли їх розігнати. Стражники застрелили двох селян і втекли.

СИЗРАНЬ, 13 іюня. Судова палата розібрала діло про розрухи в економії Орлова-Давидова. 21 душу з обвинувачених ліквідовано.

ПЕТЕРБУРГ, 12 іюня. Судові палати передано діло редактора "Народного Вістника" посла Корнильєва, якого позивають по 128 статті.

Загряничні телеграми.

ЛОНДОН, 12 іюня. Палата посівів з приводу промови князя Урусова Гарібура співати Грэз, чи російський уряд дає їйому обіцянку, що щось зробить для охорони своїх підданів—євреїв. На се товариш статс-секретаря відказав: "Англійський уряд не вимагав від російського таких обіцянок". Страус співати Грэз, чи може він по-радитися в земецьким, французським словом і разом з ними послати Росії по телеграфу заяву (ноту)—протест про-ти відношення до євреїв у Росії. Грэз відказав, що уряд того не може зробити.

Вчора відбувалися районні збори конституційної партії, на яких постановлено висловити свою обурення на блощості події. Мілюков прочитав спровадження про Державну Думу і тактику і називав діяльність лівій партії страшенно нездороюю демагогією.

ПЕТЕРБУРГ, 12 іюня. Судова палата відмовилась визвати свідками по ділу петербурзької ради робітничих депутатів Вітте і адмірала Бірлюкова.

На сьогоднішньому засіданні парламентських відповідників комісії народної свободи, які виробляють проект реформи краєвої городської земської самоуправи, постановлено поки що не замінити питання про дрібну земську одиницю; що ж до прав земців, то постановлено поки що змінити тільки систему виборів і змінити адміністративну опіку.

Сьогодні були перші збори "примирительної" комісії булощюків. Хазай пропонували робити по 11 годин на день; робітники згоджувались на се тільки з тою умовою, щоб спочинати дві години в день. Справи поки що так і не рішили.

ВАРШАВА, 12 іюня. На Королевській вулиці вбито двох і ранено одного чоловіка; кажуть, що то шиги. Надійшовший патруль стріляв. Ранено на смерть нічного сторожа. Позбігались робітники. Патруль вистрілив і ранив чоловіка й жінку.

ПЕТЕРБУРГ, 13 іюня. На загальніх передсоборних зборах постановлено, що церквою має правити собор; скликаніться собори не регулярно, а коли треба буде. Кандидати в патріархи назначатимуть паракіїне, синод і архіреї, а затверджуватиме Цар.

Застрайкували шкіперів й машинисти товариства легкого пароходства; по всіх лініях перестали ходити пароходи.

Застрайкувало коло 5000 душ біндюжників; вимоги—економічні.

ТЕМІР-ХАН-ШУРА, 12 іюня. 9 іюня зайшла битва між киргизами і козаками. Четверо киргизів ранено, один з них умер. Битва зайшла через те, що козаки забрали за степи киргизьку худобу. Киргизи зграбували одну крамницю на ярмарку.

ПОС. СЕФЕР заперечує Попову її пояснені ці чутки там, що коли Попов заслав листи додому, то взвив Думу Державну "жидівською".

Голова спілки промовця, говорючи, що такі суперечки до добра не доведуть.

ПОС. ГАМАРТЕЛІ, заперечуючи Федоровському, поясняє, що він хотів ска-

зати тільки, що військо, не втрачаючись до політів і не допомагаючи візвольному рухові, не повинно допомагати його ворогам.

ПОС. СЕФЕР знову прохання слова в особистій справі, але потім після пояснення голови зіркається.

Запитання принято одноголосно.

Пропозиція Гамартелі що до запитання про циркуляр міністра внутрішніх справ про арешт часописів передано в комісію.

Запитання про селянську спілку однаково до четверга.

ПОС. СЕФЕР заперечує Попову її пояснені ці чутки там, що коли Попов заслав листи додому, то взвив Думу Державну "жидівською".

Голова спілки промовця, говорючи, що такі суперечки до добра не доведуть.

ПОС. ГАМАРТЕЛІ, заперечуючи Федоровському, поясняє, що він хотів ска-

зати тільки, що військо, не втрачаючись до політів і не допомагаючи візвольному рухові, не повинно допомагати його ворогам.

ПОС. СЕФЕР знову прохання слова в особистій справі, але потім після пояснення голови зіркається.

Запитання принято одноголосно.

Пропозиція Гамартелі що до запитання про циркуляр міністра внутрішніх справ про арешт часописів передано в комісію.

Запитання про селянську спілку однаково до четверга.